

PATVIRTINTA

Uždarnosios akcinės bendrovės „Plungės vandenys“ direktoriaus
2024 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 94

**UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ
„PLUNGĖS VANDENYS“**

ATSPARUMO KORUPCIJAI POLITIKOS APRAŠAS

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Uždarnosios akcinės bendrovės „Plungės vandenys“ (toliau – Bendrovė) atsparumo korupcijai politikos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Bendrovėje taikomus bendruosius korupcijos prevencijos principus, korupcijos prevencijos politikos formavimo priemones, jų koordinavimą bei kontrolę, korupcijos prevencijos proceso organizavimą, darbo etikos laikymosi užtikrinimą, darbuotojų atsakomybę.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymu „Dėl 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais“ patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. Nr. XIV-1178 nutarimu.

Apraše vartojamos sąvokos:

1.1. **Artimi / susiję asmenys** – Bendrovėje dirbančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris (kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka), taip pat jų tėvai (itėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai;

1.2. **Atsparumo korupcijai lygis** – pagal kiekybinius ir kokybinius kriterijus apskaičiuojamas rodiklis, apibūdinantis Bendrovės atsparumą korupcijai;

1.3. **Korupcija** – piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje.

1.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – Bendrovės darbuotojo administracinis nusizengimas, darbo pareigų pažeidimas, padarytas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika;

1.5. **Korupcijos prevencija** – sisteminga veikla, kuria siekiama didinti viešojo ir privataus sektorių subjektų atsparumą korupcijai ir kuri apima korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą;

1.6. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika;

1.7. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos:**

1) kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, piktnaudžiavimas;

2) nusikalstamos veikos, padaromos viešajame sektoriuje arba teikiant administracines ar viešąsias paslaugas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui: neteisėtas teisių į daiktą įregistravimas, tarnybos pareigų neatlikimas, valstybės paslapties atskleidimas, neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas, turto iššvaistymas, komercinės paslapties atskleidimas, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą, tarnybos paslapties atskleidimas, dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu;

3) kitos nusikalstamos veikos, kuriomis siekiama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą, prekybą poveikiu ar papirkimą.

1.8. **Privatūs interesai** – deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, deklaruojančio asmens (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas deklaruojančiam asmeniui atliekant tarnybines pareigas;

1.9. **Veiklos sritis** – Bendrovės veiklos apimtis, skirta Bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimui ir pavestų funkcijų atlikimui;

2. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme.

3. Apraše įtvirtintų įgyvendinamų korupcijos priemonių visuma yra Bendrovės vidaus kontrolės sistemos dalis ir yra taikoma visiems Bendrovės padaliniais ir darbuotojams.

II SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS POLITIKOS PRINCIPAI

4. Bendrovė, siekdama užtikrinti savo veikloje korupcijos prevenciją, vadovaujasi šiais principais:

4.1. **Bendrovės interesų prioriteto** – atlikdami darbo funkcijas, Bendrovės darbuotojai įsipareigoja siekti Bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimo. Bendrovės darbuotojai negali naudotis jiems suteiktais įgaliojimais ar turima informacija, siekiant bet kokio pobūdžio naudos sau ar susijusiems asmenims;

4.2. **Konfidencialumo** – darbuotojai turi užtikrinti konfidencialios informacijos apsaugą, siekiant neatskleisti šios informacijos neturintiems teisės jos gauti asmenims, taip pat bet kuriems tretiesiems asmenims, tikintis iš to bet kokio pobūdžio naudos sau ar susijusiems asmenims;

4.3. **Nešališkumo** – susidarius aplinkybėms, galinčioms sukelti darbuotojo ir Bendrovės interesų konfliktą, darbuotojai turi nusišalinti nuo atitinkamo sprendimo priėmimo ir apie tai informuoti atsakingus asmenis (direktoriaus pavaduotoją plėtrai, padalinio vadovą, direktorių);

4.4. **Privalomumo** – visi Bendrovės darbuotojai įsipareigoja laikytis šiame Apraše aprašytų korupcijos prevencijos priemonių bei principų, vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų bei jiems patikėtas funkcijas vykdyti sąžiningai ir skaidriai;

4.5. **Pastovumo** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant siūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo;

4.6. **Sąveikos** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

4.7. **Teisėtumo** – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis galiojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;

4.8. **Viešumo** – Bendrovė užtikrina, kad jos veikla ir tikslai būtų skaidrūs, o pagrindiniai Bendrovės dokumentai, kiek tai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams, būtų viešai prieinami. Bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos institucijomis ir teikia teisės aktų numatytą informaciją, siekia racionalaus išteklių naudojimo, skaidriai vykdo Bendrovės organizuojamus pirkimus;

4.9. **Skaidrumo** – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;

4.10. **Atsakomybės neišvengiamumo principas** – kiekvienas Bendrovės darbuotojas, padaręs korupcinio pobūdžio veiką, neatsižvelgiant į einamas pareigas, atliekamas darbo pareigas, nuopelnus Bendrovei, atsako teisės aktų nustatyta tvarka. Kai pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai visada pranešama kompetentingoms institucijoms.

III SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS POLITIKOS FORMAVIMAS BENDROVĖJE

5. Korupcijos prevencijos politiką Bendrovėje formuoja Bendrovės direktorius, atsižvelgdamas į Bendrovės valdymo struktūrą ir valdymo organų kompetenciją spręsti Bendrovės veiklos organizavimo klausimus.

6. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Bendrovėje atsakingas direktoriaus įsakymu paskirtas Bendrovės darbuotojas.

7. Bendrovės darbuotojas, direktoriaus įsakymu paskirtas vykdyti Bendrovėje antikorpucinės atitikties funkciją yra nepriklausomas:

7.1. prižiūri, kaip Bendrovė kuria ir įgyvendina antikorpucinę vadybos sistemą;

7.2. teikia vadovybei ir darbuotojams patarimus ir rekomendacijas antikorpucinės vadybos sistemos ir korupcijos prevencijos klausimais;

7.3. užtikrina, kad antikorpucinės vadybos sistema atitiktų šio dokumento reikalavimus;

7.4. teikia bendrovės vadovybei ataskaitas apie antikorpucinės vadybos sistemos veiksmingumą;

7.5. yra atsakingas už šio Aprašo laikymąsi, įgyvendinimą, įgyvendinimo priežiūrą ir stebėseną;

7.6. atlieka Bendrovės darbuotojų tolerancijos korupcijos korupcijai tyrimus ir teikia išvadas;

7.7. teikia Bendrovės direktoriui siūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių ir darbuotojų antikorpucinio švietimo mokymų organizavimo;

7.8. teikia Bendrovės direktoriui siūlymus dėl šio Aprašo pakeitimų, atnaujinimo, papildymo;

7.9. užtikrina, kad gavus informaciją apie galimus šio Aprašo pažeidimus, jie būtų tinkamai ir operatyviai išnagrinėti, o rezultatai, išvados bei pasiūlymai pateikti Bendrovės direktoriui.

8. Bendrovėje taikomos šios korupcijos prevencijos priemonės:

8.1. Korupcijos prevencijos programų ir planų rengimas, koordinavimas ir įgyvendinimas. Korupcijos prevencijos programa bei jos įgyvendinimo priemonių planas sudaromas 3 metų laikotarpiui, jame, atsižvelgiant į atliktą vertinamosios analizės rezultatus, nustatomi korupcijos prevencijos tikslai ir jų siejami rodikliai. Korupcijos prevencijos programa ir priemonių planas tvirtinami Bendrovės direktoriaus įsakymu;

8.2. darbuotojų tolerancijos korupcijai nustatymas, atliekant personalo apklausas apie korupciją ir įgyvendinant kitas priemones, siekiant nustatyti Bendrovėje korupcijos toleravimą ir netoleravimą;

8.3. darbuotojų antikorpucinio sąmoningumo didinimas, organizuojant darbuotojams mokymus korupcijos prevencijos temomis;

8.4. antikorpucinių elgesio ir etikos standartų darbuotojams nustatymas. Bendrovės darbuotojai, vykdydami pareigas, privalo gerbti Bendrovės vertybes ir vadovautis Bendrovės darbuotojų antikorpucinio elgesio kodeksu. Jei darbuotojas nesilaiko Bendrovės nustatytų antikorpucinio elgesio standartų, bet kuris asmuo turi teisę pateikti skundą Bendrovės, kurioje dirba šis darbuotojas, direktoriui. Skundas, inicijuotas prieš Bendrovės direktorių pateikiamas svarstyti asmeniui, priėmusiam jį į pareigas, kuris turi nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinį patikrinimą;

8.5. informacijos apie asmenis gavimas Korupcijos prevencijos įstatymo 17str. 4d. 4p. tvarka, jeigu pagal teisės aktus yra reikalinga, siekiant įvertinti asmenų patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę. Informacijos apie asmenį gavimu ir jos įvertinimu siekiant įsitikinti, kad Bendrovėje dirbtų tik atitinkantys nustatytus reikalavimus (apribojimus), patikimi, nepriekaištingos reputacijos darbuotojai;

8.6. viešų ir privačių interesų, turto ir pajamų deklaravimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio ir Gyventojų turto deklaravimo įstatymų nustatyta tvarka, bei vidaus norminiais teisės aktais, jeigu pagal teisės aktus Bendrovės darbuotojai tai privalo atlikti;

8.7. pranešėjų apsaugos užtikrinimas. Bendrovės darbuotojams ir kitiems asmenims suteikiama galimybė pateikti tiek anoniminį, tiek neanoniminį pranešimą apie Bendrovėje pastebėtus galimus korupcijos atvejus. Informacija skelbiama Bendrovės internetiniame puslapyje www.plungesvandenys.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“;

8.8. visuomenės informavimas ir nustatytų korupcijos atvejų viešinimas. Informacija apie Bendrovės veiklą kovojant su korupcija skelbiama Bendrovės interneto svetainėje ir esant poreikiui, kitose visuomenės informavimo priemonėse bei kitais būdais. Su korupcija susiję atvejai viešinami ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Aprašo 11 punkte numatytų atitinkamų sprendimų įsigaliojimo, įsiteisėjimo ar anksčiau, jeigu tai nepakenks ikiteisminio tyrimo, administracinės teisenos, drausminio nusižengimo tyrimo eigai ir gautas prokuroro arba atitinkamos institucijos leidimas;

8.9. korupcijos rizikos valdymo vertinimas. Bendrovės vidaus kontrolės sudedamoji dalis, apimanti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą ir priemonių, kurios mažina korupcijos riziką, parinkimą, jų įgyvendinimą, pasiektų rezultatų vertinimą;

8.10. atsparumo korupcijai lygio nustatymas. Vertinama, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta Bendrovėje, šių priemonių diegimo kokybė ir praktinis pritaikomumas bei jas taikant pasiekti rezultatai.

9. Su korupcija susijusiais atvejais laikomi šie atvejai:

9.1. įsigalioja nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl Bendrovės darbuotojo veikos, turinčios korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

9.2. įsigalioja sprendimas dėl drausminės nuobaudos skyrimo už darbo drausmės nusižengimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių, arba baigiamas darbo drausmės nusižengimo;

9.3. tyrimas ir nustatoma, kad asmuo šį nusižengimą padarė, tačiau nusprendžiama drausminės nuobaudos neskirti, o asmuo per teisės aktuose nustatytą terminą sprendimo neapskundžia;

9.4. įsigalioja Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas, kuriame nustatoma, kad asmuo padarė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, išskyrus šio įstatymo II skirsnį, ar kito tarnybinės etikos ir elgesio normas reglamentuojančio teisės akto nuostatų pažeidimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

9.5. įsiteisėja sprendimas, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas dėl asmens korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kuriame konstatuojama, kad tokia veika buvo padaryta.

IV SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS POLITIKOS VYKDYMO BŪDAI

10. Bendrovė netoleruoja korupcijos jokiais įmanomomis jos pasireiškimo formomis, todėl siekdama užkirsti kelią korupcijos apraiškoms įsipareigoja:

10.1. **Laikytis teisės aktų nuostatų bei elgesio normų.** Vykdydama veiklą Bendrovė ir joje dirbantys darbuotojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų, įskaitant korupcijos prevencijos, reikalavimų. Tais atvejais, kai šis Aprašas bei Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai nenumato atitinkamo elgesio normų reguliavimo, Bendrovė privalo elgtis taip, kad jos elgesys atitiktų visuomenėje vyraujančius skaidrumo, protingumo, sąžiningumo ir patikimumo principus;

10.2. **Nesitaikstyti su bent kokios formos korupcija.** Bendrovė draudžia ir netoleruoja kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo ir kitų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų bei korupcijos pasireiškimo formų. Darbuotojai negali tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai siūlyti kyšių, taip pat neturi teisės tokių kyšių priimti patys ar jų prašyti. Gavus prašymą duoti kyšį ar pasiūlymą jį priimti, taip pat kitais būdais nustačius, kad tokių veiksmų buvo siekiama, Bendrovė privalo informuoti atitinkamas teisėsaugos institucijas dėl galimai įvykdyto pažeidimo;

10.3. **Užtikrinti, kad visi pirkimai būtų vykdomi skaidriai.** Bendrovė laikosi proporcingumo, nešališkumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir kitų, šio Aprašo ir pirkimus

reglamentuojančių įstatymų nustatytų principų bei reikalavimų. Užtikrina, kad prekių, paslaugų ar darbų pirkimui Bendrovės lėšos būtų naudojamos racionaliai. Kai trečiųjų asmenų elgesiu, Bendrovės ar jos atstovų elgesiu yra nustatomi šio Aprašo pažeidimai, Bendrovė imasi neatidėliotinų veiksmų ir priemonių susiklosčiusiai situacijai spręsti;

10.4. **Neteikti paramos.** Vadovaujantis 2021 m. balandžio 23 d. Bendrovės valdybos protokolo Nr. 5 sprendimu, Bendrovė paramos neteikia.

10.5. **Vykdyti informacijos sklaidą ir apskaitą.** Bendrovė privalo užtikrinti, kad jos veikla ir tikslai būtų skaidrūs, o pagrindiniai Bendrovės dokumentai būtų viešai prieinami tretiesiems asmenims, kiek to nedraudžia teisės aktai, tokiu būdu užtikrinant visapusišką informacijos apie Bendrovę sklaidimą;

10.6. **Vengti interesų konfliktų.** Bendrovės darbuotojai privalo vengti bet kokio interesų konflikto, kuris gali turėti neigiamos įtakos objektyviam ir bešališkam jų pareigų bei funkcijų vykdymui. Bendrovės finansiniai ir materialiniai ištekliai bei vidinė, konfidenciali informacija yra naudojama išskirtinai tik darbuotojų pareigoms atlikti, išskyrus atvejus, kai kitoks šių priemonių naudojimas yra raštiškai reglamentuotas pačios Bendrovės;

10.7. **Užtikrinti pranešančiųjų asmenų konfidencialumą ir apsaugą.** Šis aprašas yra itin svarbi Bendrovės bei jos darbuotojų kultūros ir elgesio dalis, todėl esant įtarimų, jog buvo padarytas Aprašo pažeidimas, darbuotojai ar kiti suinteresuoti asmenys privalo pranešti apie tai Bendrovės direktoriui, padalinio vadovui ar už korupcijos prevenciją atsakingam asmeniui. Bendrovė garantuoja asmenų, pranešusių apie pažeidimus tapatybės neatskleidimą ir imasi visų įmanomų priemonių, kad tokie asmenys būtų apsaugoti nuo bet kokių galimų neigiamų pasekmių;

10.8. Lakytis antikorporacinės vadybos sistemos reikalavimų ir nuolat gerinti antikorporacinę vadybos sistemą.

V SKYRIUS DOVANŲ PRIĖMIMO IR TEIKIMO TVARKA

11. Dovana suprantama kaip neatlyginamai perduodamas turtas ar turtinė teisė, įskaitant tiek materialius daiktus, tiek kitokio pobūdžio naudas, kurias galima įvertinti pinigais, pavyzdžiui, paslaugas, nuolaidas, kvietimus ir kita.

12. Bendrovės darbuotojai, atlikdami darbo funkcijas ir vykdydami savo pareigas, privalo vadovautis Bendrovės dovanų politika, kuri paskelbta www.plungesvandenys.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“ – „Bendrovės dovanų politika“.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

13. Šio Aprašo nuostatų pažeidimas yra laikomas darbo pareigų pažeidimu ir už Aprašo nuostatų pažeidimą yra taikoma Bendrovės priimtose vidaus darbo taisyklėse bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta atsakomybė.

14. Gavus informaciją ar nustačius galimus nusikalstamos veikos požymius dėl šio Aprašo pažeidimo apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir už šias veikas taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Visi Bendrovės darbuotojai, bendrovėje nustatyta tvarka, privalo būti supažindinti su šiuo Aprašu ir yra asmeniškai atsakingi už Aprašo nuostatų laikymąsi.

16. Šis Aprašas yra viešas dokumentas, skelbiamas Bendrovės interneto svetainėje www.plungesvandenys.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“.

17. Kiekvienas Bendrovės darbuotojas turi teisę teikti siūlymus, susijusius su šio Aprašo vykdomos korupcijos prevencijos politikos tobulinimu.
